

A BÁNYÁYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 12 K. || Félévre 6 K.
Negyedévre .. 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felelős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., Molnár-utca 33. II. emelet.
TELEFON 108—00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Külföldi milliók — magyar bányák.

Általánosságban már elmondottuk legutóbbi számunkban véleményünket, a magyar bányák megvételére „beözönlőben” levő külföldi milliók komolyságáról.

Ma abban a helyzetben vagyunk, hogy a magyar bányatársadalomnak, mely — mint a hozzánk tényleg özönével érkező kérdezősködő levelek halmaza mutatja — valóságos lázzal lesi a napilapjaink „közgazdasági” rovataiban mostanában állandóan fel-felröppenő megváltó híreket, részletes információval szolgáljunk arról a két „csoportról”, mely állítólag készen áll arra, hogy a jó angol fontokat és a szép francia frankokat idehozza hozzánk bányáinkért cserébe.

Az angolokról a következőket olvastuk a múlt héten:

The Danube Mining Concession Limited sok millióval már megalakult, már vásárolt is magyar bányákat és legközelebb megcsinálja Magyarországon azt a várva várt bányabankot is, melynek az iparfejlesztési törvény oly nagy kedvezményeket biztosít.

Hát utána jártunk a dolognak. Utasítottuk londoni állandó levelezőnket, hogy érdeklődjék a dolog iránt. Sürgönyjelentése a következő: „Az állítólag 240.000 angol font tőke még egyáltalában nem létezik, a társaság még csak alakulófélben van, ausztriai képviselője egy bécsi ügyvéd, magyarországi képviselőt nem sikerült eruálnom”.

Ezek az angol megváltók.

A franciák iránt, a folyton fel-felbukkanó *Rouvier-csoport*, illetőleg ennek a hatalmas és komoly pénzcsoport magyarországi szándékai iránt nemcsak mi érdeklőd-

tünk, hanem a „*Világ*” is. Ez a laptársunk augusztus 26-iki számában a következőket írja:

Álhírek Rouvier magyar vállalkozásairól. Egy idő óta elég sűrűn szerepel a lapokban az, hogy Rouvier, a volt francia pénzügyminiszter, illetve az ő hatalmas francia bankcsoportja bányákat vett vagy vesz Magyarországon. Ilyesminek csak örülni kellene, ha nem volna ezeknek a híreknek az a nagy bajuk, hogy amint ezt már máshol is többször olvastuk — nincs semmi komoly alapjuk. Ezt megállapíthatjuk, mert magunk is utána jártunk, hogy van-e valami köze Rouviernak ezekhez az állítólagos vállalkozásokhoz. És megállapítjuk hogy nincs. Azok a bányavételek, amelyeket ezzel kapcsolatban legutóbb is fölemlítettek, megtörténhettek, de ezekhez Rouviernak semmi köze. De mi tovább is jutottunk. Ismerjük a forrását ezeknek az információknak, amelyeket minden héten e helyen valaki itt vagy amott. Az egészet egy ifju börzebizományos csinálja, aki Rouvier-ék itteni mindentudójának szereti kiadni magát. Hogy mi okból csinálja ezt, nem tudni, de amint hogy Rouviernak nincs semmi köze ezekhez a bányavállalkozásokhoz, nincs köze ennek az urnak Rouvierhez sem. Hogy a Rouvier-ékhez való a valóságban erősen ellenkező — viszony illusztrálásában mennyire megy, mutatja az is, hogy még pünkösöd előtt sürgönyblankettát mutatott újságíróknak a börzén, amelyben ő Széll Kálmánnak Rátótra sürgönyöz, hogy Rouvier részére megrendelte a szalónkocsit. Továbbá, hogy Rouvier náluk száll meg Budapesten. Persze az a sürgöny nem ment el és mindenki tudja, hogy Rouvier azóta még mindig jön Magyarországra. Mindezt pedig tudomásul adjuk azért, mert 1. többször fordultak hozzánk információért olyanok, akiknek eladó bányájuk van, hogy mi igaz Rouvier itteni szerepléséről, 2. hogy a lapok ne hagyják magukat félrevezettetni erről az oldalról jövő információk által, 3. hogy privát érdekből, vagy passzióból se ültessék föl többé egyesek úgy a sajtót, mint a közönséget.

Ehhez a hazai információinkhoz csak annyi a hozzáfűzni való, hogy a mi párisi levelezőnk már hetek óta írja nekünk, hogy maga a Rouvier-csoport a neki impu-

tált magyarországi intenciókról nem tud semmit, mi azonban a magyarországi napi lapokban megjelent, a megvásárolt bányák megnevezésével, a Rouvier részére megrendelt szalonkocsival kiszinezett hírekkel szemben mindmáig tartózkodó álláspontra helyezkedtünk. Ma azonban sajnálatunkra le kell puffantanunk ezt a kövér hirkacsát is, mely pedig a minden élőlényre nézve halálhozó bányalégben eddig olyan gyönyörűen fejlődött és hizott.

Igy festenek a magyar bányatársadalom által epedve várt külföldi messiások valóságban.

Ezekhez a sorokhoz csak még egy hozzáfűzni valónk van. A magyar bányabankról folyton folyvást felbukkanó és összes érdekelt körök által oly szívesen elhitt kalandos hírek egy dolgot kétségtelenül bizonyítanak. Azt, hogy egy ilyen pénzintézetre, komolyan szükség van. Az igazi megváltó eljövetele előtt is minduntalan támadtak hírek álprófétákról, akik a nép lelkében lobogó Messiásvárás tüzénél a saját kis levesüket akarták megfőzni. Ne üljünk fel kalandos híreknek, de bizzunk továbbra is abban, hogy a *Magyar Bányabank meglesz*. Ha nem holnap, hát holnapután. De csak akkor, ha a kezdeményezés tőlünk indul ki, *ha mi magunk vesszük kezünkbe a magunk dolgát* és nem várjuk, hogy külföldről sült galambok röpjöjenek a szánkba. Segítsünk magunkon és az Isten is megsegít!

Epilogus a selmeczi diáksztrájkhoz.

— Egy hang az ifjuságtól.* —

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur!

Fogadja alulírott és ötszáz társának, egy magyar főiskola egész ifjuságának hálás köszönetét a becses lapjában megjelent szíves közleményekért.

Hasztalan fordultunk eddig a magyar sajtóhoz, mindenütt zárt ajtókra találtunk, pedig nem egy köznapi botrányról, hanem egy országos dologról, ötszáz magyar ifju jövőjéről volt szó...

Engedje meg, igen tisztelt Szerkesztő ur, hogy egy közleményben magam is foglalkozzam ügyünkkel. Hisz én vagyok a legkompetensebb forrás, mert az ifjuság jelen szóban levő mozgalmaiban vezető szerepet játszottam, lévén május közepéig az ifjuság elnöke — három évig elnök voltam — s így az ifjuság életében mindenkor vezető szerepem volt.

*) A szerk. üzenetét a levélírónak szól.

Becsés közleményüket nem tudom kitől nyerték, de a valóságnak mindenben megfelel. Hogy az Ilosvay barátomnak, mint az én kizáratásomnak politikai háttere van, igazolhatom az ellenem hozott fegyelmi ítélet szövszerinti szövegével:

»Pető János IV. é. em. hallgató, a főiskolai ifjuság elnöke, máj. 2-án résztvett abban a küldöttségben, melyet dr. Wagner László vezetett Budapestre, hogy Pallavicini György örgrófot a jelöltség elvállalására bírja. Pető ezt annak dacára tette, hogy a főiskola rektora figyelmeztette, hogy politikai mozgalmaktól tartózkodjék.«

Szóról-szóra idéztem fenti passzust az ellenem hozott ítélet indokolásából. Különbösen június 20-ika után a fővárosba érkezem s akkor az ítéletet, valamint egyéb aktákat, így Kuti cikkét s a válaszungkat is bemutatathatom, ha akár a rektor, akár Kuti a való tényállást megcáfolni próbálná.

Midőn ismételten kérem igen tisztelet Szerkesztő urat, hogy soraimnak becses lapja legközelebbi számában helyt adni szíveskedjék, kérném nevemet a lapban ki nem írni, mert ugyis üldöznek tanárain s nem szeretnék velük ujabban szembeszállni.

Mély tisztelettel

Pető János.

Értse meg, kérjük alássan, a selmeczi diákság baját, amely baj megvan és nincs orvosolva. Merre keletkezett az egész affaire?

A Magyar kir. bányászati és erdészeti főiskolán olyan »ósdí« tan- és vizsgarendszer honol, melyhez hasonló Magyarország más főiskoláin nincs. Vizsgarendszerünket a kötelező vizsgázás jellemzi, fűszerezve az ósdi eredetű relegációval, vagyis a főiskoláról tanulmányi ügyekben való elbocsájtással. Aki a rendes vizsgán valamely tárgyból megbukik, pótvizsgát tehet, s ha sikertelen, ismételve hallgatni köteles a tárgyat. Ha ez esetben sem sikerülne az ismételten hallgatónak vizsgája, a főiskoláról örökre elbocsájtatik. Már magában véve ez is egy abszurdum, de ez még hagyján volna, ha a hallgató akkor vizsgázhatnék, amikor el van készülve és egészséges. Vizsgarendszerünk szerint évente kétszer, február és június hóban, vannak a vizsgálatok s aki a megállapított terminuson nem jelenik meg vizsgázni, megbukottnak tekintetik. Így nem kérni a professzor ur, hogy az illető akar-e egyáltalában vizsgázni, avagy nem akadályozza-e valamely körülmény a vizsgázót a vizsga letévésében.

Hasonlóan áll a dolog a június és október hóban megtartott pótvizsgákkal is. Megtörtént, hogy egy negyedéves hallgató, ki a júniusi vizsgának nem ment neki, októberben hastífuszban megbetegedett s a következő év áprilisáig ágyban fekvő beteg volt. Így se az októberi, se a márciusi pótvizsgának nem mehetett neki, ismételni kellett tehát. De a szerencsétlen júniusban tudógyuladást kapott s július hóban nem vizsgázhatott. Ismétlő lévén, a főiskoláról, mint negyedévest elbocsájtották, relegálták saját hibáján

kivül s kezdhetett egy új pályát; négy évi selmeci tanulmányai kárba veszttek. Egy másik hallgatót például, ki szintén egy tárgyat ismételt, épp akkor hívták haza táviratilag atyjának temetésére, mikor az ismételt hallgatott tárgyból vizsgáznia kellett volna. A vizsgán ennél fogva nem jelenhetett meg s a főiskoláról harmadéves léteire elbocsájtott örökre, relegáltatott s három évi tanulása s szüleinek három évi áldozatai oda veszttek. Számítalan ilyen esetet említhetnénk. Ha azután a relegáltaknak van protektoruk, úgy »kegyelemből« esetleg visszavétnék.

Ilyen körülmények között természetes, hogy az ifjuságra nézve nem volt közömbös, hogy ki lesz Selmec város képviselője, hanem minden rendelkezésére álló eszközzel oda törekedett, hogy a főiskolai hallgatókból élő bányavárost olyan egyén képviselje, kinek személye biztosítékot nyújt arra, hogy a főiskolai hallgatókat a jelen barbár vizsgarendszer mellett megvédi, bajaikban megsegíti.

A lezajlott képviselőválasztás alkalmával is Selmec mandátumáért küzdő két jelölt közül annak a zászlója alá csoportosult, kinek személyében az ifjuság a relegáció-rémmel szemben pártfogót, protektort vélt birhatni. Ezt a jelöltet Pallavicini Györgyben látta volt, aki az elmúlt alkalomban Selmec városát képviselte s ki képviselő-sége alatt az ifjuságot érdeklő nem kevesebb, mint 187 ügyben járt el rövid három év alatt kedvezően.

Igen érdekes szempont tehát az, hogyan kapcsolja össze a diák-agy az érzelmi momentumot a politikai szerepléssel. Eszerint tehát abszolút nincs a selmeci diákok választási szereplésének semmi köze a politikához.

A többi már érthető. A selmeci ifjuság a tanulmányi ügyekben lehetséges relegáció végleges rendezését várta a volt selmeci képviselőtől, akire el kell ismerni — szinte ráerőltették a selmeciak a jelölést. Minket maga a választás ez esetben nem érdekel, hanem az ifjuságnak ez a panasza. Ennek a lehetetlen állapotnak tényleg véget kell vetni, ha ez így van. Nem való kulturállamba az, hogy az ifjuság rettegjen azon intézménytől, ahol kiképzését nyeri. Az iskolától ne legyen oka rettegni magyar ifjunak.

✕ HAZAI HIREK. ✕

Közlemények átvételét sajtóügyi felelősségre vonás terhe alatt csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Az „Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület“ f. évi szeptember hó 18-án és következő napjain Budapesten tartandó közgyűlésének tárgysorozata a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés az egyesület múlt évi működéséről.
3. Az egyesület 1909. évi zárszámadásának felülvizsgálata és a felmentvény megadása.
4. Az 1911. évi költségvetés megállapítása.
5. A gróf Teleki-pályadíj odaitélése.
6. Indítványok, javaslatok.
7. Előadások.

A közgyűlés programja: Szeptember hó 17-én d. u. 3 órakor igazgatótanácsi ülés az egyesület helyiségében (Kecskeméti-utca 14); délután 5 órakor választmányi ülés ugyanott; este 8 órakor ismerkedési estély a margitszigeti felső vendéglőben. — Szeptember hó 18-án d. e. 10 órakor közgyűlés a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet székházában (Reáltanoda-utca 13—15); délután 2 órakor közélet. Szeptember hó 19-én d. e. 9 órakor az Ingersoll Rand Co. kísérleti telepének megtekintése a Dunaparton (Ferencz József-rakpart 17); délelőtt 10 órakor előadások a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet székházában; délután 3 órakor az előadások folytatása ugyanott. Szeptember hó 20-án reggel 6 óra 40 perckor indulás Tatabányára a keleti pályaudvarról, megérkezés 9 óra 09 perckor; délután 6 óra 38 perckor indulás vissza, Budapestre megérkezés este 8 óra 45 perckor. Szeptember hó 21-én reggel 7 óra 05 perckor indulás Tencsénbe a nyugoti pályaudvarról, megérkezés 11.47-kor; délután 5-kor indulás vissza, megérkezés 9.45-kor.

A napirend 7-ik pontja szerint előadások lesznek. És pedig: Lóczi Lajos földtani intézeti igazgató a bányászattal összefüggő geológiáról, Söpkéz Sándor műegyetemi tanár a villamosságban a bányászat körében való felhasználásáról, Pfeiffer Ignác műegyetemi tanár a földgázokról, Gerlóczy Gyula miniszteri osztálytanácsos a kispesti állami

Festékek

és lakkok

(B 318/40)

■ megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása ■
Krayer E. és Társa, Budapest

festék-, kence- és lakkgyára

Főraktár és iroda:
V., Váczi-út 6. sz.
„Krayer festékudvar.“

Ő cs. és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója. A m. kir. államvasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggongyárak, Budapest főváros szállítói.

munkástelepek építkezéséről, Gerő Nándor bányagazgató a szénbányászatról, Déry Károly kir. tanácsos a munkáskérdésről, Balkay Béla dr. bányajogi témáról, Bene Géza bányafelügyelő a szén-gázkitörésekről, Blankenberg József dr. a modern kokszgyártásról, Czeipek Norbert a robbantószerekről, Ernyei Dezső a légsűrítőkről, Fleischel Róbert a bányaeépítkezésekről, György Gusztáv a kohófüstről, Jex Simon a tatai szénbányászatról, Katona Lajos az amerikai földgázzal, Kriskó Bohus a szénmosásról és a barnaszén kokszolásáról, Löwenbein Mór a gépekről a bányászásban, Réz Géza a szénosztályozásról és a brikettelésről, Schulek Jenő dr. a bányászati higiénáról, Szabó Albert a sóbányászatról, Pántyik Árpád az acélgyártásról és Beller Jenő dr. az amerikai gyorsfűrésről fognak fölolvadni.

Itt megemlítjük még, hogy az Egyesületnek ez idő szerint 172 alapító és 1004 rendes tagja van.

Halálozás. Ivanits Alajos bányamérnök életének 67-ik, boldog házasságának 11-ik évében folyó hó 20-án este 1/28 órakor hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után visszaadta lelkét teremtőjének. A megboldogult porhüvelyét f. hó 22-én délután 3 órakor a róm. kath. egyház szertartása szerint helyezték örök nyugalomra. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 23-án délelőtt 10 órakor volt. Az elhunytat nagy számu család gyászolja. Ivánits egyike volt az erdélyi bányászat legismertebb alakjainak. Ő ásta ki a feledés homályából a megújítani rég elfelejtett zártkutatómányokat s neki köszönheti nem egy erdélyi bányacég tengersiz zártkutatómányát.

Pályamű a gróf Teleki Géza díjra. Az »Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület« a gróf Teleki-pályadíjat oly könyv megírására tűzte ki, mely a kokszolást és brikett készítését tárgyalja. Oly 20—30 nyomtatott iv terjedelmű gyakorlati mű megírását kívánja az Egyesület, mely különös tekintettel a magyar szénnek a vasipar, vasuti és hajózási forgalom, a gazdasági és házi szükségletekben (szobafűtés) való használhatóságára — ölelje fel a magyarországi ásványiszénnek tulajdonságainak megfelelő mindazon berendezéseket és készülékeket, melyek szükségesek:

1. Az aprószénnek

a) kokszolásra (kiterjeszkedve a melléktermékek értékesítésére is) és

b) sajtolás által való értékesítésébe tételé céljából.

2. A nyert termények raktározása és elszállítása céljából. — Irányelvül szem előtt tartandó, hogy a multnak átadott készülékek csak röviden, az olyan berendezések és készülékek pedig feltétlenül ismeretendők, melyek ha régi szerkesztményűek is — mai napon is használatosak. A tárgyalásnál ezek elhelyezési módjára, teljesítményére, erő- és vízszükségletére, valamint gyakorlati értékére is, lehe-

tőleg költségzámításokkal és termelési árak feltűntetésével ki kell terjeszkedni.

A pályadíj, vagy annak része a gróf Teleki Géza alapítványából 1334, azaz egyezerháromszázharmincnégy korona vagy annak része. Pályázni lehet az egész műre, vagy annak két főrészére külön-külön. A pályadíj egy része egy-egy elfogadott alrésznek is kiadható, tekintet nélkül arra, vajjon mind a két alrészre érkezett be elfogadható munka, akkor a pályadíj része kisebb nem lehet, mint az egész pályadíj felerésze. A pályadíjat nyertek bejegyeznék abba, hogy az esetleg két külön díjazott részt az egyesület egy szerves egészsze szerkeszthesse össze. Az egyesület kötelezi magát a pályadíjat nyert egész munka vagy részének magyar nyelvű kiadásának tulajdonjogát a szerzőktől azon esetben a »Bányászati és Kohászati Lapok« nagyságában, 16 oldalas nyomtatott ivenként külön 100, azaz száz koronáért megváltani, ha a szerzők művük kiadásáról maguk nem gondoskodnak. Ez a feltétel akkor is fennáll, ha az egyes alrészekre külön pályázó munka lesz elfogadva. Idegen nyelvű kiadás teljes joga fenmarad a pályázóknak. A megírandó munkának részletes tervezete és a szükséges rajzokkal ellátott, teljes ki dolgozott egyik fejezete idegen kézzel leírva és jellegével ellátva, az író nevét rejtő, jellegű levéllel együtt: »Pályamű a gróf Teleki Géza díjra« felirattal megjelölt borítékba zárva 1910. augusztus hó végéig az »Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület« titkári hivatalához küldendők be. A beküldött pályaterv alapján az »Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület« megbízást ad a pályázóknak az egész mű vagy annak részének megírására. Az e feletti döntés legkésőbb az ezidei közgyűlésen történik. A pályadíjat csak abszolút becsű munka nyerheti el. A pályanyertes mű megírására az egyesület egy, legfeljebb két évi határidőt ad a pályamű teljes odaitélése után. Ha a tulajdonjogot az egyesület maga váltotta meg, a pályadíjat a munka teljes megírása és elfogadása után azonnal — ha azonban a kiadásáról az író gondoskodik, úgy csak a mű megjelenése után fizeti ki. Első esetben az Egyesület a művet legkésőbb három hónappal annak elfogadása, ill. beérkezése után kinyomatja, ill. kiadja.

Uj bányászatok. Alsófehér megyében, Verespatak községben az Orlea-hegyben bányászó „Szent György Liváda“ cégű bányatársulat eddigi igazgatója Szánthó György verespataki lakos elhalálása folytán felelős igazgató nélkül maradván, az abrudbányai kir. bányabiztosság ezen bányatársulat részére a zalatnai m. kir. bányakapitányság 1010. évi 2622. sz. utasítása szerint az általános bányatörvény 149. §-a alapján igazgatóválasztás céljából a bányabiztosság hivatalos helyiségébe rendkívüli társgyűlést rendelt. — Ugyancsak Alsó-Fehér megyében, Bucsum községben, de a Herekvi hegyben bányászó „Szent Péter“ cégű bányá-

társulat eddigi igazgatója, Dávid Jonuc bucsumasásai lakos elhalálózása folytán felelős igazgató nélkül maradván, az abrudbányai kir. bányabiztoság ezen bányatársulat részére a zalatnai m. kir. bányakapitányság rendkívüli társgyűlést rendel.

A pécsvárosi lámpási bányák ellenőrzése.

Pécs városa közgyűlésén, Birisits Géza v. bizottsági tag felszólalása kapcsán fölmerült s a lámpási kőszénbányák ellenőrzése. Myskowszky bányafelügyelő szívesen eleget tett ebbeli felszólalásuknak s egyben kijelentette: hogy ő a városi lámpási kőszénbányák bérlője részéről sem időszakosan, még kevésbbé állandóan lefoglalva nincsen. Tudomása szerint azonban, a bérióvállalkozó Korniss Károly dr. állandó szakértője egy budapesti magánmérnök, időszakonként Pécsre jövén, vezeti és irányítja a bányáüzemet. Más helyütt hangoztatták azt is, hogy a lámpási bányáüzem még nem volna formálisan megkezdve, hanem csupán a régi bányamű kitaraitása van folyamatban. Ez a körülmény azonban csak részben áll, amennyiben a vállalkozó a régi táró kitaraitásával ugyszólván már készen van s a legközelebbi időkben folytatólagosan megkezdik a tárószinjén a szénben való feltárásokat (vagy esetleg azóta már a szénben is vannak), de ezenkívül a régi városi táróktól a völgyben lefelé egy új tárószzerű művelettel máris új nyomozóvágatot hajtanak egy eddig feltáratlan új széntelepre, amelyet mielőbb el fognak érni, vagy ezen információvétel óta már talán el is érték. Ezen tárószzerű feltárásoktól függetlenül a mélyműveléssel kapcsolatos, aknaüzem telepítés előkészítése munkálátban van s a mint az ehhez szükséges gépalkatrészek szállíthatók lesznek, az akna mélyítését és felszerelését haladéktalanul megkezdik. A Pécs várossal megkötött bányahaszonbéri szerződésből kifolyólag a város részéről történő ellenőrzés nem egyedül a kitermelt széntömegek mennyiségeinek megállapításában merül ki, hanem feladatát kell, hogy képezze annak időszakonként való elbírálása, vajjon a foganatosított feltárási és fejtési üzemek a lokális viszonyoknak megfelelően és megbízhatóan eszközöltetnek-e, gondoskodik-e a vállalkozó arról, hogy a feltárt, a fejtésre érdemes kőszénteleprészek teljes egészükben és úgy fejtsenek le, amint azt a birtokos, ez esetben a város érdekei megkövetelik.

Az Urikány—Zsilvölgyi vasutja. Az Urikány—Zsilvölgyi bányatársaság már rég nem tudta a lupény—livazény—petrozsényi vasutvonalának megnövekedett forgalmat simán lebonyolítani. A bányavállalatra eminens érdek, hogy a gazdag szénvidék termelése fennakadás nélkül kerüljön a fővonalra. Különösen fontos ez ma, a midőn a petrozsény—piskii vonalat kifejlesztették és ennek nagyobb forgalomra van szüksége. Ezért, a Máv. már régebben tárgyal a vicinális átvétele érdekében. A tárgyalások a közel jövőben befejeződnek és a Máv. átveszi a vicinális. A vételár négy millió korona körül forog.

A Strobentz cég bányája. Csak kevesen tudják, hogy a Strobentz cég is folytat bányászatot. Az Üllői-uton van festékgyára a cégnek, amely viszont bányászódik hol Bars, hol Gömör megyében, de mindig a besztercebányai kapitányság területén—festékanyagok után. De nem a bányatörvény értelmében. Innen van, hogy miután Strobentz Alajos budapesti és Kollmann szül. Woeber

Lujza kőrmöcbányai lakosok mint a Bars vármegyében, Ujbánya község határában 1862. évi 315. szám alatt adományozott Dreikönig védnevű külmérték birtokosai ezen külmértékben a bányakapitányságnak folyó évi 688. szám alatt kiadott felhívására az üzemet nem kezdték meg, illetve az üzemi akadályokat nem jelentették be és üzemszűnetelési engedélyért nem folyamodtak, a bányakapitányság ezennel ezen külmértéket elvonja és jelen határozat jogerőre emelkedése után a külmértéket nyilvánkönyvileg törölni fogja. Besztercebánya, 1910. évi június hó 29-én. A m. kir. bányakapitányság.

Óriási szénkincslet Komlón. Az állami szénbányák jövőjére messze kiható jelentőségű esemény történt. Óriási szénkincset tártak fel az utóbbi napokban Komlón—mint erről »A Bánya« tudósítója értesül. Nem kevesebb, mint 10—22 méter vastagsága nagy kiterjedésű széntelepet tártak fel, amely telep századokra biztosítja e bánya jövőjét. Ez a fölfedezészámba menő feltárás elhatározó fontossága az állami szénbányák jövőjére. A feltalálása—mint értesülünk—Schmidt Jenőnek, a komlói bányatelep üzemvezető főmérnökének érdeme, aki Hippmann Géza mérnökkel együtt fardhatatlanul kutatott e széntelep után. Komlón ugyanis már régebben is kerestek egy ily nagyobb szabású széntelepülést. Az összes geológiai szakvélemények erre vallottak. Az államit megelőző magánüzem is erősen kutatott utána, de sikertelenül. Sőt mérnök állítani, hogy mellette dolgoztak teljes 9 éven át, sejtellemmel sem bírván arról, hogy melettük a keresett szénkincs. És most—60 m. mélységre a föld színe alatt megtalálták. A szén a legjobb minőségű az országban. Felülmúlja a legjobb pécsvidéki szeneket is. 7100 caloria a hőértéke. Az utóbbi időkben egyik igen előkelő szénbánya-társulat tett vételi ajánlatot a kincstárnak a komlói bányákra nézve. A kormány már-már nem is idegenkedett a tervtől, amiről persze most már aligha esik többé szó.

Megsemmisített bányaárverés. A mikanesdi Barbara rézkovandbánya szünetelt és a zalatnai bányakapitányság megvonta a jogysitványt. A bánya árverésre került és igen alacsony áron Bruck Albert budapesti lakos vette meg. Hogy az új tulajdonos sem műveltette a bányát, az természetes. Az eredeti tulajdonos, Bohner Vince nem tiltakozhatott, mert meghalt. De előbb volt már egy megbízottja, dr. Franck Ottó bécsi ügyvéd tiltakozott, de sikertelenül. A pénzügyminiszterium úgy találta, hogy a bányamegvonás és az árverés szabálytalan volt és az elhunyt tulajdonos örököseinek kérésére megsemmisítette az árverést és 52.674. számú rendeletével új árverést tűzött ki.

A zománcédénykartel. Vasiparunk terén van egy csomó kisebb kartel, a mely a vaskartel égisze alatt virágzik. Ilyenek a rudvaskartel és testvéreik. Valamennyi buján virágzik, mert az állami vasművek védnöksége alatt működnek. Csak a zománcédénygyártás terén van baj. Itt ugyanis sok kudarc után az állami próbálkozás csődöt mondott. Ezek után természetes, hogy a zománcédény ipar mostohagyermek lett és az egyes vállalatok bajba kerültek. A füleki gyárat egy vaskereskedelmi társaság vette meg, a ligetujfalusit egy osztrák cég.

A válság folyamán egyre nőtt az osztrák befolyás és ma már az osztrák művek diktálnak. Ez az oka annak, hogy bár az árak elég magasak, mégis kartelt akarnak létesíteni. Ez a kartel a magyar zománcédeny-ipar teljes pusztulását jelentené és a magyar piacon ezt a tért teljesen elfoglalják az osztrák vállalatok.

Dr. Böckh Hugó, a selmecebányai főiskola hírneves geologusa — mint nekünk beszterce-uzsodmegyei tudósítónk jelenti, — arra jár az ottani földgázterületek megvizsgálása céljából. Dr. Böckh úgy nyilatkozott egy ottani megyei notabilitás előtt, hogy nagyon sok természetes gázömlést talált.

Kitüntetés. Ő császári és Apostoli királyi Felsege Bad-Ischlben, 1910. évi augusztus hó 1-én kelt legfelső elhatározásával Hermann Sándornak, a csetneki Concordia vasgyár-társulat gondnokának a bányászat terén eltöltött majdnem félszázados odaadó és hasznos szolgálata elismerésül a koronás arany érdemkeresztet legkegyesebben adományozni méltóztatott.

Hermann Miksa előad? . . . 33. számunkban írtunk arról a hozzánk intézett kérdéstről, vajjon tart-e a közgyűlés alkalmából előadást Hermann Miksa, vagy nem? Felszólalásunk kapcsán több oly dalról újból érdeklődtek ez iránt és mi közmegnyugvásra közölhetjük, hogy igenis tart. Ezt azonban nem a kongresszus rendezőségétől, vagy az Egyesület hivatalos fórumaitól tudjuk, hanem a legauthenticusabb helyről. A maga előadását illetőleg t. i. Hermann a legauthenticusabb. Hírünk olvastára szerkesztőségünkhez intézett levélben fejezte ki elhatározását, megemlítvén, hogy ezt tudomására hozta még anakellőtte az Egyesület vezetőségének s nevének a programmból való kimaradása bizonyára nem tendencia szüleménye. Mi is így hittük. Azonban valami mégis csak lesz a dologban! Az aug. 15-én megjelent és ujonnan kiadott hivatalos programmon ugyanis megint nem szerepel az előadók során Hermann Miksa. Hát ebben se keresnénk tendenciát. Még abban sem, hogy sehol utalást, felvilágosítást e tévedésre nem találunk. A hol a sajtóhibák kiigazítására külön rovat szolgál, még ott se láttunk — felszólalásunk után sem — egy közbecsülésben álló tanár embernek ily, esetleg sértő mellőzésére egy mentő szót. De hát a hol nincs szándék — sérteni, ott nincs is sértés. Azonban mit szólunk ahhoz, az Egyesületnek a »napilapok«-ban hivatalosan (!) közzétett kommunikációjából megint kihagyták Hermann Miksa nevét. (Lásd hírünket a közgyűlésről.) No hát ez se lehet tendencia. Bizonyára csak fatális tévedés. Csak az a sajnálatos, hogy a tévedések e láncolata minden tárgyilagosságot olvasóban azt a véleményt kell, hogy keltsék, hogy itt tendencia van a dologban.

Új kőszénbánya a Délvidéken. A legújabb bányavállalat Mehádiai Kőszénbánya Részvénytársaság cég alatt létesült. Az alapítőkéje 450.000 korona és a Mehádia környékén levő kőszénbányatelepeket akarja kiaknázni. A társaság igazgatósága a következőképen alakult meg: dr. Fajfrlik Karel, or. Seifferth Ferenc, Kowár N., Kopp Ferenc műszaki igazgató, Klinicek M. és Flaschner Artur.

Márványtelep Erdélyben. A tordaaranyosmegyei Hesdát község szegény, földhözragadt népe körében nagy örömet okozott, hogy határában a drága fehérkagylózatú vörösmárványnak dús gazdag erét fedezték fel, amelynek kiaknázására már részvénytársaság van alakulóban. Ez a ritka márványfaj a szobrász-művészek előtt nagy becsben áll, eddig azonban csak Olaszországban fordult elő és ott is kisebb mennyiségben.

A bányász rémtette. A borsodmegyei Varbó községben Bafi István bányász, ki állandó viszálykodásban élt a családjával, a napokban ittas állapotban megverte feleségét, majd baltát ragadva, darabokra vágta az asszonyt. A vérengzés színhelyére siető szomszédoknak is nekiment és fiának feleségét életveszélyesen megsebesítette. A megrémült szomszédok elfutottak és értesítették az esetről a csendőrséget, de mire megérkeztek, Bafi felakasztotta magát és meghalt.

Bányaelvonási határozatok: Ujabbán a verespataki Szent-György Liváda-bánya került sorra. A bányatársulatnak nincsen igazgatója, köbhatárát nem tartja üzemben és így teljesen megérett a törlésre. A szomszédos birtokosok úgy akarnak védekezni a törlés ellen, hogy egyesülnek.

Szénkutatás. A Salgótarjáni kőszénbánya részvény társaság Pusztá-Szalatnán, a Hubay-féle téglagyár telepén kőszénkutatás végett próbafurásokat fog végeztetni. Az előkészületek a furásra nézve már mind megtörténtek a furógépeket most állítják fel.

Acetylén-szabályrendelet módosítása tárgyában a Magyar vasművek és gépgyárak országos egyesületében vaskövi Förster Nándor miniszteri tanácsos elnöklése mellett értekezlet tartott, melyre meghívták az egyesület tagjain kívül: Gaul Károly kir. tanácsos ur, a Technológiai m. kir. ipariskola igazgatója, Gerster Miklós ipari főfelügyelő és Karkovány Ákos műegyetemi tanársegéd. Elnök előadta, hogy az egyesülethez panasz érkezett, mely szerint a fővárosi magyar királyi államrendőrség a gyárakban létesített acetylén-gázzal működő autogén-hegesztő berendezések üzembehelyezését az illető felülvizsgáló bizottság jelentéséből kiindulva, az engedélyt nem adta meg és pedig azért, mert az az acetylén fejlesztéséről szóló miniszteri rendeleteknek nem felel meg, amennyiben a gép szabadon áll.

Minthogy azonban az autogén hegesztés, mely acetylén alkalmazását teszi szükségesé, a vas- és gépipari szakma összes gyárait közelről érdekli, a mennyiben azok egyik-másika a hegesztés ezen módját már használatba vette, avagy a jövőben venni kívánna, — ezen kérdésnek kellő módon való megoldása az összes gyárak érdekében fekszik, miért is a Magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete elhatározta, hogy felterjesztés útján fogja a módosításokat kérelmezni. E végből azonban, hogy a kereskedelmi és belügyi miniszterekhez intézendő felterjesztésekben a szönyegen fekvő tárgy minden oldalról kellőképpen megvilágítható legyen, szükségesnek mutatkozott, hogy úgy az érdekeltek, valamint az e téren nagyobb tapasztalatokkal rendelkező szakközégek véleménye meghallgattassék, illetve utmutatásuk kikéressék.

Az értekezlet szükségesnek találta, hogy az acetylén-gáznak ipari célokra való alkalmazása tekintetében a kormányzat részéről bizonyos, a gyakorlat által kívánatosnak mutatkozott könnyítések engedélyeztessenek, minthogy a vas- és gépipari szakmához tartozó gyárüzemek nem vehetők egy és ugyanazon elbírálás alá holmi kisebb vendéglői, kávéházi, kereskedési, nyaralói, stb. acetylén-berendezésekkel, mert ezen gyárak eléggé képzett szakemberekkel rendelkeznek s így azokban a biztonság ezirányban is tetemesen nagyobb, mint a felsorolt kisebb fogyasztóknál.

Ami a könnyítések mérvét illeti, az értekezleten az a nézet nyomult előtérbe, hogy itt irányadóknak kellene tekinteni azon javaslatokat, melyeket Németországban terjesztettek, az acetylén egyesület részéről az állami fenhatóság elé.

Ezen javaslatok alapján a kereskedelmi és belügyminiszter urakhoz felterjesztés intézteni határozattal.

A részleteket illetőleg az értekezlet azt az álláspontot foglalta el, hogy az említett acetylénipari rendeletek 21. §-ában a hordozhatóság ismérveként főfemlített 50 kg.-os súly mérvadó nem lehet, mert hiszen ismeretes, hogy a kisebb súlyú készülékek veszélyes volta jóval nagyobb, mint a gondos kiviteli és kellő biztonsági részletekkel fölszerelt súlyosabb készülékeké. Szükséges tehát, hogy a minősítés ezen neme elejtessék s helyébe fölvéssék az az előírás, hogy: hordozhatónak minősítendő az olyan készülék, mely legfeljebb 2 kg. earbidtöltés befogadására alkalmas.

Kifogásolandónak találta az értekezlet azon körülményt is, hogy a készülékek megvizsgálására kirendelt szakbizottság, melynek jelentése alapján a budapesti rendőrség esetről-esetre megadja a használati engedélyt, avagy nem engedi meg a használatbavételt, a nyári hónapokban egyáltalán nem működik s így az ezen időszakban beadott engedélyezési kérvények hónapokig hevernek elintézetlenül. Az irányban is kívánatosnak jelzi az állapotok javítását.

BORHEGYI

LITHIUMOS BORVIZ

Borhegyi a legolcsóbb lithionviz. Sziklából fakadó természetes ásványviz, Üdit és gyógyít! Megrendelhető: A „Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli R.-T.”-nál (B. K. 333/44.) Budapest. Telefon 162-84.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

H— J—ő urnak, Wien. Mi erről igazán nem tehetünk. Hanem önnek igaza lehet, úgy látszik, hogy mint nem a nagy nyilvánosságnak szánt belügyet keresték. Lapunk más helyén adjuk a pályázati felhívást. Csupán azt nem tudjuk, hogy miképpen lehet a megirandó munkának részletes tervezetét és a szükséges rajzokkal ellátott, teljesen kidolgozott egyik fejezetét pár hét alatt elkészíteni. Avagy Ön azt hiszi, hogy nálunk még ez is lehetséges. Egyébként pedig, ha pályázni akar, jó szerencsét!

L— A—. *Petrinja*. Várunk vele, míg a többivel együtt közölhetjük.

M— r D—s és *Társai, Felkenyér*. Szívesen állunk rendelkezésre és azon leszünk, hogy vállalkozásukat elősegítsük. Kimerítő válaszukat külön levélben vesszük.

A—i J—s, *Veiek*. Már évfordulóját ünnepelhetik. Ma egy éve megirtuk és minden úgy következett be. L—y D—ő ur még mindig a miniszteriumnál van, ott bármikor található, de attól tartunk, ő se mondhat többet.

J— G r, *Arad*. Téved, ismételten irtunk róla, de nincs fogánatja. Ezen nincs mit restelkedni, ez is csak azt bizonyítja, hogy közigazdaságilag még kiskoruk vagyunk. Hasábokat irnak a lapok, ha egy főispánnak párbajkérdése akadt, mert ez botrány, ezt falja az ország. De valjon kit érdekel az, hogy 50 év múlva nem lesz vasércünk! Nem vagyunk mi németek, hogy ily bolondságokkal foglalkozzunk.

N—ih T—r, *Budapest*. Mai számunkban adjuk. Egy híján 20 felolvasás lesz. Reméljük, lesznek akik végig hallgatják. A felolvasó és a cím után itélve, egyik érdekesebb és tanulságosabb lesz mint a másik. De talán egy kissé sok is lesz a jóból. Kevesebb, talán több lett volna.

Sch— G—, *Pécs*. Ha előbb nem, a szüretre eljövök. Meglássuk, minek több a kalóriája: a szénének-e vagy a borainak?

W— M—, *Abrudbánya*. A közgyűlési számban közöljük.

Diák. Teljességgel ki van zárva az, hogy szerkesztőség kiadjon valakit, aki magát a szerkesztő discretiójára bizza. Ez zsurnalisztikai tisztesség kérdése. Legyen tehát egészen nyugodt.

ESTERHÁZY HERCEGI HITBIZOMÁNY

359/910.

Bányabérlet.

A Herceg Esterházy Pál nádor által alapított hitbizomány tulajdonát képező, s a sopronmegyei (Magyarország) Lajtaújfalu, Büdöskút, Völgyfalu, Pecsényéd és Szarvkő községek határában levő hitbizományi birtokokra adományozott Pál, Siklós, Terezia, István, Károly, Lipót, Vince, János és Mária nevű kőszénbányatelkek határközökkel bérbe adatnak.

Nevezett bányatelkeken a lignit bányászat 1905-ig élénk üzemben volt, de személyi okokból később felhagyatott.

Az érdeklődők Kismartonban a hercegi központi igazgatóságnál nyerhetnek felvilágosítást.

Kismarton, 1910. évi augusztus hó 1-én.

Nagy Albert

kormányzó.

(B 364/35)

Keresünk egy bányaiskolát végzett 2—3 évi gyakorlattal bíró **felőrt.** Nőtlenek előnyben részesülnek. Ajánlatokat kérjük nagybányai Rosenfeld Kőszénbánya Társulathoz Nagyvárad.

A budai Szt.-Lukácsfürdő „Nagy-szállodájában“ és „Thermal“-szállodájában szoba teljes ellátással naponként 10 kor.-tól feljebb. Minden szoba kilátással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetést díjmentesen küld a

Szt.-Lukácsfürdő
részvénytársaság.

DIGESTOL

Kitünő hatású emésztő por

gyomor- és bélbajoknál.

Az emésztést elősegíti, a széklelet szabályozza. Orvosi kitünőségek által kipróbálva és ajánlva. Ára egy doboznak **2 korona.**

Készíti: **Glück Rezső** gyógyszerész
gyógyszertár a „Fehér galambhoz“
BUDAPEST, VIII. kerület, Rákóczi - tér 2. szám.
(B 309/10/11) **Kapható minden gyógyszertárban.**

Pesti magyar kereskedelmi bank.

HIRDETMÉNY.

A folyó évi augusztus 24-én tartott rendkívüli közgyűlésen elhatározott, hogy

a bank részvénytőkéje 8000 darab új részvény kibocsátása által nyolc millió koronával felemeltesék és hogy ezen új részvényekből, melyek 1911 január 1-től részesednek az üzleteredményben, 7000 darab a régi részvények birtokosainak átvételre felajánlatsák.

Ezen határozat alapján a régi részvények birtokosainak a fent említett 7000 darab részvényt a következő feltételek mellett ajánljuk fel átvételre:

1. Hat-hat régi részvény alapján egy új részvény vehető át,
2. Az átvételi árfolyam 3200 koronában állapítatik meg, melyből 1000 korona a részvénytőkére, 2200 korona pedig a tartalékalapok javára fog iratni.
3. Az átvételi jog különbeni elvesztésének terhe alatt

1910 augusztus 25-étől kezdve 1910 szeptember 5-éig bezárólag

hétköznapokon a rendes hivatalos pénztári órák alatt értékpapírpénztárunknál gyakorolható. Ezen határidő leteltével az átvételi jog megszűnik.

A ki átvételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket szelvényiv nélkül, jegyzék kíséretében, melynek űrlapja a bank értékpapírpénztáránál rendelkezésére áll, lebélyegzés végett ugyanott benyújtani és egyidejűleg az első részletfizetést, valamint az öt koronát kitevő fokozatos bélyegilleték lefizetését készpénzben teljesíteni.

4. A benyújtott régi részvények azonnal lebélyegeztetnek és visszaadnak, tíz nap leteltével pedig az első befizetésről szóló elismervény visszaadása ellenében ideiglenes elismervény, illetőleg igazolvány (lásd a 7. pontot) szolgáltat ki, melyeken úgy a lebélyegzés alkalmával eszközölt, mint a későbbi befizetések nyugtáztatnak.

5. A befizetések következőleg teljesítendőek

	800.— korona
fokozatos bélyegilleték címén	5.— korona összesen tehát
1910 szeptember 5-ig bezárólag ...	805.— korona
1910 október 15-éig bezárólag	800.— korona
1910 november 15-éig bezárólag	800.— korona
1910 december 15-éig bezárólag...	800.— korona

Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

A bank a teljesített befizetések után a befizetés napjától 1911. évi január 1-éig számított 5% kamatot fog a befizetések alkalmával megtéríteni.

Részletfizetések késedelmissége vagy elmulasztása az alapszabályok 8. és 9. § alkalmazását vonja maga után *)

6. Valamennyi részlet befizetése után, de nem 1911 április 1-e előtt, az ideiglenes elismervények teljesen befizetett részvényekre fognak átcseréltetni.

7. Hatodrészvényre szóló ideiglenes elismervények nem adatnak ki, ha azonban oly részvénybirtokos, kinek hatnál kevesebb részvénye van, átvételi jogát gyakorolni kívánna, úgy minden régi részvény után egy az átvételi jog gyakorlását tanúsító igazolvány adatik neki.

A teljes befizetés után hat ily igazolvány 1911 április 1-től kezdve egy teljesen befizetett részvényre átcserélhető.

Budapesten, 1910 augusztus 24-én.

Az igazgatóság.

*) 8 §. Minden, az esedékesség napján nem teljesített befizetés után 6% késedelmi kamattal jár.

9 §. Az ideiglenes elismervények számai, melyekre a befizetés az esedékesség napján nem teljesített, a fizetés elmulasztásának az alapszabályokban foglalt következményeire való utalás mellett három ízben közzétételnek. (Alapsz. 70. §.) Hat héttel az utolsó közzététel után joga van a társaságnak kijelenteni, miszerint a késedelmes részvényesek társasági jogait, az illető ideiglenes elismervények pedig érvényüket elvesztették és fel van jogosítva ez utóbbiak helyett ugyanazon számmal ellátott új elismervényeket tőzsdeileg eladni.

Ezen határozmány az ideiglenes elismervényeken kitűntetendő.